

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA ELMİN İNKİŞAFI FONDU

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun elmi-tədqiqat proqramlarının, layihələrinin və digər elmi tədbirlərin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə 2013-cü il üçün 2-ci Gənc Alim və Mütəxəssislərin müsabiqəsinin (EIF/GAM-2013-2(8)) qalibi olmuş və yerinə yetirilmiş layihə üzrə

YEKUN ELMİ-TEXNİKİ HESABAT

Layihənin adı: **Elektron-dövlətin qurulması proseslərinin təşkili və idarə olunması mexanizmlərinin işlənilməsi**

Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: **Yusifov Fərhad Firudin oğlu**

Qrantın məbləği: **7 000 manat**

Layihənin nömrəsi: **EIF/GAM-2-2013-2(8)-25/03/1-M-07**

Müqavilənin imzalanma tarixi: **01 aprel 2014-cü il**

Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: **12 ay**

Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): **01 may 2014-cü il – 01 may 2015-ci il**

Diqqət! Bütün məlumatlar 12 ölçülü Arial şrifti ilə, 1 intervalla doldurulmalıdır

Diqqət! Uyğun məlumat olmadığı təqdirdə müvafiq bölmə boş buraxılır

Hesabatda aşağıdakı məsələlər işıqlandırılmalıdır:

1 Layihənin həyata keçirilməsi üzrə yerinə yetirilmiş işlər, istifadə olunmuş üsul və yanaşmalar

Yerinə yetirilmiş işlər:

- Elektron dövlət quruculuğunun bəzi aktual elmi-nəzəri problemləri tədqiq olunmuşdur.
- E-dövlətin formalaşmasının konseptual və arxitektur əsasları araşdırılmışdır.
- E-dövlət quruculuğuna dair təklif olunan innovativ modellər analiz olunmuşdur.
- E-demokratiya və cəmiyyətin idarə olunması konsepsiyasına dair təkliflər işlənmişdir.
- Dövlət idarəçiliyinin transformasiyası və e-dövlət quruculuğu konsepsiyasına dair baxışlar tədqiq olunmuşdur.
- E-demokratiya mexanizmlərinin inkişaf etdirilməsi istiqamətində perspektivlər müəyyənləşdirilmişdir.

- E-dövlətin idarə olunması mexanizmlərinin işlənməsinə dair təkliflər verilmişdir.
- Elektron dövlətin təhlükəsizliyinə olan təhdidlər, potensial risklər və onların idarə olunması məsələləri tədqiq olunmuşdur.
- E-dövlətin informasiya təhlükəsizliyinin aktual məsələləri müəyyən edilmişdir.

İstifadə olunmuş üsul və yanaşmalar:

- İcmal, analitik təhlil, müqayisəli təhlil, konseptual model və yanaşmalar, mexanizmlər

2

Hesabat dövründə alınmış **elmi nəticələr** (onların yenilik dərəcəsi, elmi və təcrübi əhəmiyyəti, nəticələrin istifadəsi və tətbiqi mümkün olan sahələr aydın şəkildə göstərilməlidir)

Beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla, e-dövlətin formalaşdırılmasının konseptual və arxitektura əsasları tədqiq olunmuş və bəzi təkliflər verilmişdir. E-dövlətin formalaşması proseslərinin ölçülməsi və monitorinqi, veb-resursların intellektual analizi, informasiya təhlükəsizliyinin təmin olunması, elektron demokratiya və elektron vətəndaş problemləri araşdırılmış, konseptual yanaşmalar təklif olunmuşdur. Elektron dövlət nəzəriyyəsinin əsas prinsipləri nəzərə alınmaqla mühüm tədqiqat istiqamətləri müəyyən edilmişdir.

E-dövlət quruculuğuna dair beynəlxalq təcrübə araşdırılmış və e-dövlət təşəbbüsünün yerinə yetirilmə mərhələləri şərh olunmuşdur. Təklif olunan innovativ e-dövlət modelləri analiz olunmuş və bəzi konseptual baxışlar, təkliflər verilmişdir. Ən uğurlu e-dövlət modelinin müəyyənləşdirilməsi məqsədilə qabaqcıl təcrübə kimi Böyük Britaniya modeli təhlil olunmuşdur.

E-dövlət strategiyası və e-demokratiyanın formalaşdırılmasına dair Filandiya təcrübəsi analiz olunmuşdur. E-demokratiyanın mexanizmləri, elektron vətəndaş problemləri araşdırılmış və bəzi konseptual yanaşmalar, təkliflər verilmişdir.

Tədqiqat işində cəmiyyətin inkişaf perspektivlərinə informasiya inqilablarının təsiri məsələsi araşdırılır. Dövlət idarəçiliyinin transformasiyası və e-dövlət quruculuğu konsepsiyasına dair baxışlar tədqiq olunur. E-demokratiyanın formalaşması və cəmiyyətin gələcəkdə idarə olunmasına dair konseptual yanaşmalar analiz edilir. İnformasiya cəmiyyətinə keçidi şərtləndirən amillər və e-demokratiya mexanizmlərinin inkişaf etdirilməsi istiqamətində perspektivlər müəyyənləşdirilir.

E-dövlətin idarə edilməsinin səmərəlilik göstəricilərinin yaxşılaşdırılmasında Veb-analitikanın imkanlarında istifadə məsələsi araşdırılmışdır. E-dövlətin monitorinqi və səmərəli idarə olunması mexanizmləri təklif olunur.

E-dövlət sisteminin informasiya təhlükəsizliyinin təmin olunması məsələləri araşdırılır. E-dövlətin təhlükəsizliyinə olan təhdidlər, potensial risklər və onların idarə olunması məsələləri tədqiq olunur. E-dövlətin informasiya təhlükəsizliyinin aktual problemləri müəyyən edilmişdir.

Nəticələrin istifadəsi və tətbiqi mümkün olan sahələr

E-dövlətin qurulması və idarə olunmasının elmi-nəzəri əsaslarının işlənməsi;

Elektron-Azərbaycan dövlət proqramı çərçivəsində icra olunan layihələrin həyata keçirilməsinə elmi dəstəyin verməsi;

“Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” inkişaf konsepsiyasının prioritetlərinə uyğun olaraq effektiv idarəetmə mexanizmlərinin işlənməsi;

“Azərbaycan Respublikasında informasiya cəmiyyətinin inkişafına dair 2014-2020-ci illər üçün Milli Strategiya”da qoyulmuş hədəfə çatmaq üçün e-hökumətin inkişaf etdirilməsi və İKT-nin tətbiqi ilə dövlət idarəçiliyinin səmərəliliyinin artırılması.

- 3 Layihə üzrə **elmi nəşrlər** (elmi jurnallarda məqalələr, monoqrafiyalar, icmallar, konfrans materiallarında məqalələr, tezislər) (dərc olunmuş, çapa qəbul olunmuş və çapa göndərilmişləri ayrılıqda qeyd etməklə, uyğun məlumat - jurnalın adı, nömrəsi, cildi, səhifələri, nəşriyyat, indeksi, İmpact Factor, həmmüəlliflər və s. bunun kimi məlumatlar - ciddi şəkildə dəqiq olaraq göstərilməlidir) *(surətlərini kağız üzərində və CD şəklinə əlavə etməli!)*

Layihə üzrə elmi nəşrlərin sayı 10-dur. Onlardan:

Kitab fəsili – 1
Konfrans materialları – 4
Məqalələr – 4
Seminar məruzəsi (təqdimat) – 1

Kitab Fəsili

1. Rasim Alguliev, Farhad Yusifov, **E-government formation challenges and solution perspectives, Book Chapter, E-Systems for the 21st Century: Concept, Developments, and Applications**, (volume 1), Editors Seifedine Kadry and etc. al., Apple Academic Press, exclusive distributor by CRC press, Taylor and Francis group, Waretown, New Jersey, USA, 2016, pp. 171- 196.

Konfrans materialları

1. Yusifov F.F. Elektron demokratiya və cəmiyyətin idarə olunması mexanizmləri, **“Fundamental və tətbiqi elmlərin (yer, texnika və kimya elmləri) aktual problemlərinin həllində multidissiplinar yanaşmanın rolu” mövzusunda gənc alim və mütəxəssislərin I Beynəlxalq Elmi Konfransı**, 15-16 oktyabr, Bakı, s. 2014, s. 195-197
2. Alguliyev R.M., Yusifov F.F. Challenges in E-government: Conceptual Views and Solutions, **The Ninth International Conference on Digital Society (ICDS 2015)**, February 22 - 27, Lisbon, Portugal, 2015, pp. 29-34
(Indexing: SCOPUS, EI, MedLink, Google Scholar)
3. Yusifov F.F. Elektron dövlət modeli: beynəlxalq təcrübə, problemlər və yanaşmalar, **“Elektron dövlət quruculuğu problemləri” I Respublika elmi-praktiki konfransı**, 4 dekabr, Bakı, 2014, s. 70-72
4. Yusifov F.F. Dayanıqlı, etibarlı və təhlükəsiz e-dövlətin formalaşdırılmasına dair bəzi konseptual yanaşmalar, **“İnformasiya təhlükəsizliyinin multidissiplinar problemləri” üzrə II Respublika elmi-praktiki konfransı**, 14 may, Bakı, 2015, s. 134-137

Məqalələr

1. Əliquliyev R.M., Yusifov F.F. Elektron dövlətin formalaşmasının bəzi aktual elmi-nəzəri problemlərinə həll perspektivləri, **İnformasiya Cəmiyyəti Problemləri jurnalı**, Bakı, 2014, s. 3-13
2. Alguliyev R.M., Yusifov F.F. Some up-to-date scientific-theoretical problems and solution perspectives of forming of electron government, **Journal of Emerging Trends in Computing and Information Sciences**, Canada, vol. 5, No. 12, 2014, pp. 901-907

(Indexing: Cornell University Library, Google Scholar, Cabell Publishing in CSBIS, Munich Personal RePEc Archive, DOAJ, Ulrich's, CiteSeerx, J-Gate)

3. Yusifov F.F. The Feedback Mechanisms in Electronic Government Management, **Journal of Public Administration and Governance**, USA, Vol. 5 (2), 2015, pp. 55-61 (Indexing: DOI, Index Copernicus, Ulrich's, EBSCOhost, Gale's Academic Databases, Google Scholar, J-Gate, ProQuest)
4. Əliquliyev R.M., Yusifov F.F. Təmsilçi demokratiyadan birbaşa demokratiyaya oradan meritokratiyaya: cəmiyyətin idarə olunmasına konseptual baxışlar, **İnformasiya Cəmiyyəti Problemləri jurnalı**, Bakı, № 2, 2015, səh. 41-49

Elmi məruzə (təqdimat)

1. Yusifov F.F. E-dövlət quruculuğu: mövcud vəziyyət, konseptual əsasları, təklif olunan ən yaxşı modellər, AMEA İnformasiya Texnologiyaları İnstitutunun Elmi Seminarı, Bakı, 07 noyabr, 2014, 30 s.

5	İxtira və patentlər, səmərələşdirici təkliflər (burada doldurmalı)
6	Layihə üzrə ezamiyyələr (ezamiyyə baş tutmuş təşkilatın adı, şəhər və ölkə, ezamiyyə tarixləri, həmçinin ezamiyyə vaxtı baş tutmuş müzakirələr, görüşlər, seminarlarda çıxışlar və s. dəqiq göstərməlidir) (burada doldurmalı)
7	Layihə üzrə elmi ekspedisiyalarda iştirak (əgər varsa) (burada doldurmalı)
8	Layihə üzrə digər tədbirlərdə iştirak “Dövlət qurumlarının informasiya açıqlığı və elektron xidmətlərin inkişafı” adlı dəyirmi masada iştirak
9	Layihə mövzusu üzrə elmi məruzələr (seminar, dəyirmi masa, konfrans, qurultay, simpozium və s. çıxışlar) (məlumat tam şəkildə göstərməlidir: a) məruzənin növü: plenar, dəvətli, şifahi və ya divar məruzəsi; b) tədbirin kateqoriyası: ölkədaxili, regional, beynəlxalq) –Elektron dövlət quruculuğuna dair dünya təcrübəsi: təklif edilən innovativ modellər, problemlər və perspektivlər, 7 noyabr 2014-cü il (elmi seminarda məruzə, ölkədaxili) –“Elektron dövlət quruculuğu problemləri” I Respublika elmi-praktiki konfransı, 4 dekabr 2014-cü il (təşkilatçı, elmi məruzələr, ölkədaxili)
10	Layihə üzrə əldə olunmuş cihaz, avadanlıq və qurğular, mal və materiallar, komplektləşdirmə məmulatları Noutbuk (HP Pavilon), Çoxfunksiyalı printer 3-ü 1-də (HP LaserJet Pro), Katric, Lisenziyalı proqram təminatı (MS Office 2013), Antivirus proqramı (Kaspersky 2014)
11	Yerli həmkarlarla əlaqələr (burada doldurmalı)
12	Xarici həmkarlarla əlaqələr

	Prof. Seifedine Kadry, American University of The Middle East, http://aum-kw.academia.edu/SeifedineKadry Prof. Petre Dini, Concordia University, http://www.aria.org/speakers/PetreDini.html
13	Layihə mövzusu üzrə kadr hazırlığı (əgər varsa) (burada doldurmalı)
14	Sərgilərdə iştirak (əgər baş tutubsa) (burada doldurmalı)
15	Təcrübəartırmada iştirak və təcrübə mübadiləsi (əgər baş tutubsa) (burada doldurmalı)
16	Layihə mövzusu ilə bağlı elmi-kütləvi nəşrlər, kütləvi informasiya vasitələrində çıxışlar, yeni yaradılmış internet səhifələri və s. (məlumatı tam şəkildə göstərməlidir) (burada doldurmalı)

SİFARIŞÇI:

Elmin İnkişafı Fondu

Müşavir

Babayeva Ədilə Əli qızı

(imza)

"__" _____ 2015-ci il

Baş məsləhətçi

Daşdəmirova Xanım Faiq qızı

(imza)

"__" _____ 2015-ci il

İCRAÇI:

Layihə rəhbəri

Yusifov Fərhad Firudin oğlu

(imza)

"__" _____ 2015-ci il